

2021-2022

Ana Giménez Pérez i Sheila del Val Alonso

Caps de departament i seminari respectivament. Som professores de la família professional d'Arts gràfiques al cicle formatiu de grau mitjà de Pre-impresió digital i al cicle formatiu de grau superior de Disseny i edició de publicacions impreses i multimèdia a l'Institut Agustí Serra i Fontanet de Sabadell.

Què és la família professional d'arts gràfiques?

La família professional d'arts gràfiques s'engloba dins de l'àmbit de la comunicació gràfica i es centra en les tasques de preparació i reproducció d'originals per tal d'obtenir productes físics o digitals que s'adeqüin als requeriments productius.

Des del punt de vista dels productes que ensenyem a produir hi trobem:

- Productes editorials impresos (llibres, revistes, catàlegs, etc.).
- Productes editorials multimèdia (pàgines web, epub, etc.).
- Reclam publicitari (papereria, flyers, etc.).
- Treballs de retolació amb vinils i cartelleria.
- Merchandising (Material publicitari tipus samarretes, gorres, xapes, imans, etc.).
- Packaging i embalatge flexible.

Com descriuries aquesta família professional a famílies i futur alumnat que no la coneix.

Són uns estudis tècnics que aporten a l'interessat/interessada uns coneixements professionals de l'etapa productiva d'un producte gràfic com pot ser un llibre, un còmic, una enganxina, una samarreta o una pàgina web.

Són estudis en els que es treballa amb ordinador Mac diàriament i és important tenir uns hàbits digitals a casa.

S'aprèn a fer servir programes d'edició d'imatges, vectorials i textos, entre d'altres, que serviran per a poder verificar i controlar el procés previ a la impressió del producte en qüestió. Quan no es tracta d'un producte imprès, es treballen coneixements de programari web, animació i edició de vídeo.

Tot aquest ús de la maquinària digital es fa gairebé cada dia amb la finalitat de veure un resultat imprès i poder realitzar les comprovacions tècniques necessàries. En aquest moment de la impressió, es fan servir diferents tipus d'impressores digitals, premses offset i serigrafia, principalment. Un dels sectors que també és molt important és el de la retolació, el treball tècnic correcte del disseny a vinilar, la seva preparació i aplicació en diverses superfícies.

Tota aquesta part pràctica, que és la principal, va acompanyada de classes i fases més conceptuals en les que s'ha de tenir consciència dels materials que es poden fer servir, els suports, la maquinària, les tintes, l'ús del color i els processos que un producte pateix una vegada ha estat imprès per a poder ésser-li presentat al client.

Força vegades ens trobem que qui es matricula a aquests cicles s'espera uns estudis més creatius. Hi ha la seva part de creativitat però no és l'eix central ni l'objectiu. Ser una persona creativa i a la vegada amb coneixements tècnics ajudarà a desenvolupar una feina més globalitzadora i àmplia a l'empresa.

Com és ara la feina que es fa des d'aquesta família? Està molt tecnificada?

Dins de la família d'arts gràfiques hi ha cinc cicles diferenciats. Pel que fa al grau mitjà tenim tres cicles, cadascun dels quals forma especialistes en una de les fases productives: preimpresió, impressió i postimpresió.

Al nostre centre oferim el cicle de Preimpresió digital. Aquest cicle de grau mitjà es centra en la primera fase del procés productiu. En el cas dels productes impresos per mitjans convencionals (Òfset, Serigrafia, Flexografia o Rotogravat) aquí s'aprèn a preparar-los digitalment. En el cas dels productes que fan servir tecnologia digital d'impressió no només es preparen, sinó que es produeixen. I en el cas dels productes multimèdia, també els arribem a produir.

Pel que fa al grau superior, tenim dos cicles, un més enfocat al camp de disseny editorial i packaging (envasos) i un altre més orientat a la gestió dels processos productius.

Al nostre centre impartim el cicle de Disseny i edició de publicacions impreses i multimèdia. Aquest cicle es centra molt en la creació de productes editorials, publicacions multimèdia i en el sector del packaging. En tots els casos té un caire eminentment tècnic, però al mateix temps incideix en els aspectes creatius.

És una família professional canviant?

Aquesta família professional està immersa en constants canvis, tant pel que fa a les tecnologies d'impressió, en el cas dels productes físics (pensem en les constants innovacions en materials en el sector del packaging, per exemple) com pel que fa al tipus de productes digitals que ens podem trobar (HTML5, CSS, Realitat Virtual, Realitat augmentada, són alguns dels camps que es treballen). Aquest sector depèn de les innovacions en materials, tintes i maquinària nova que surt al mercat.

Quines capacitats, coneixements i competències han de tenir les persones que s'hi vulguin dedicar?

Les capacitats i coneixements es van adquirint al llarg dels diferents cicles i aquestes van lligades al què es trobaran a l'empresa i hauran de treballar en el seu futur laboral. Les competències professionals són molt importants però també ho són les personals i socials. Conèixer i fer servir la maquinària i perifèrics, ajustar els originals tècnicament per al següent procés productiu, condicionar els espais de treball seguint directrius tècniques, realitzar la manipulació dels materials o productes de manera manual o amb l'ús de la maquinària específica per als seus acabats segons les instruccions de treball són uns exemples de competències professionals que adquireix l'alumnat.

Treballar en equip i fer-ho de manera cooperativa, sent tolerant, desenvolupant iniciativa i esperit crític per aconseguir una relació social per adaptar-se a les noves situacions laborals i personals són exemples de les habilitats socials i personals que es pretenen que assoleixin.

Cal cap requisit específic per cursar aquesta família professional?

No cal cap requisit a part dels que estan marcats per la regulació dels estudis postobligatoris. Es recomana que es tinguin certes habilitats visuals, digitals i manuals per a poder adquirir els coneixements. Es recomana disposar a casa d'ordinador per a poder instal·lar el programari que es fa servir a l'aula en el cas que es vulgui aprofundir o es necessiti de més dedicació. Aquest programari és força potent quant a requisits tècnics del perifèric però tampoc calen uns requisits massa exigents. El Departament d'Arts Gràfiques facilita a cada alumne una subscripció gratuïta als programes Adobe durant els anys que es cursin els estudis.

Com s'organitzen aquests estudis?

Aquests estudis tenen una vessant molt pràctica. Es treballa generalment en grups cooperatius per adquirir els aprenentatges. Es plantegen casos el més reals possibles fent servir maquinària professional i poder donar resposta als aspectes tècnics i productius.

El dia a dia que es troben els alumnes és la de la realització i seguiment de les classes amb ordinadors ja instal·lats a les aules amb connexió a internet i amb el software necessari per a poder realitzar el treball a l'aula. El seu material tècnic propi és el ratolí, el teclat, el disc dur extern, el regle,...

De què permeten treballar?

Les principals sortides laborals dependran del cicle cursat. Pel que fa als que fem al nostre centre, el perfil de grau mitjà forma per treballar a tallers de preimpresió independents o que formin part d'impremtes, empreses d'impressió digital, de retolació, editorials i empreses de serveis gràfics, entre d'altres.

El grau superior amplia el ventall incloent els departaments creatius de les empreses, les empreses de packaging i estudis de disseny que necessitin controlar els arts finals.

Les empreses cada cop demanen més coneixements tècnics i especialitzats i moltes vegades estan interessades en acabar de formar als alumnes que agafen en pràctiques.

Hi ha un bon nombre d'alumnes que aconseguen una primera feina en acabar les pràctiques i això és el punt de partida per endinsar-se en el món laboral.

Com és la Formació en centres de treball en aquests cicles? Les empreses després contracten els alumnes acollits en pràctiques?

A dia d'avui, l'alumne que estigui en un centre que hagi entrat en el pla d'estudis dual podrà començar a fer la formació als centres de treball des del final del primer curs per a continuar-la durant el desenvolupament del segon curs. Aquesta opció sempre serà valorada per part de l'equip docent, en el cas que l'alumnat la vulgui cursar. És una opció per accedir al món laboral amb un contracte o beca on s'aniran adquirint tots els coneixements i habilitats al centre i a l'empresa. Hi ha empreses especialitzades en diversos sectors de la família i s'ha d'estudiar el teixit empresarial proper al centre i proper a l'alumnat, ja que hi ha alumnes que no viuen a la zona industrial del centre.

Si s'opta per la via no dual, el segon curs està pensat en la realització de projectes globalitzadors al centre per acostar-se més a la vida real a una empresa i la realització de la formació a l'empresa amb una durada més curta que la modalitat dual.

Hi ha molt bona predisposició per part les empreses conegudes per a la incorporació de nous alumnes en pràctiques i s'han donat força casos en els que aquestes empreses han contractat l'alumnat, per tant, és una molt bona oportunitat. Ara bé, les diferents crisis han fet caure tot aquest teixit de comerç més petit i les oportunitats són canviants.

A quines persones recomaneu cursar aquests cicles?

En principi, a persones amb inquietuds i interès pel món gràfic en general. A partir d'aquí, el ventall de possibilitats és molt ampli dins dels continguts de cada cicle: més dirigit el cicle de grau mig perquè l'alumnat acabi fent un cicle de grau superior (hi ha una varietat de cicles de grau superior

sobradament diversa un cop tenen el grau mig per accedir-hi o també algun altre cicle de grau mig que pot tenir relació amb el que han estudiat) i el cicle superior normalment està dirigit al mercat laboral immediat (encara i tot que molt alumnat segueix estudiant altres cicles de grau superior o fins i tot accedir a estudis universitaris).

CONEIXEM LA FAMÍLIA PROFESSIONAL...D'ARTS GRÀFIQUES

CICLES DE GRAU MITJÀ

- Impressió Gràfica
- Impressió Gràfica, perfil professional en 'Converting'
- Postimpressió i Acabats Gràfics
- Preimpressió Digital

CICLES DE GRAU SUPERIOR

- Disseny i Edició de Publicacions Impreses i Multimèdia
- Disseny i Gestió de la Producció Gràfica

Sortides professionals relacionades amb aquesta família professional

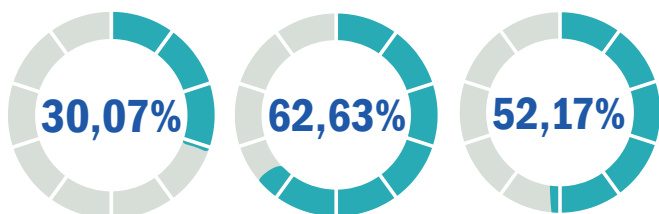
- ↳ Operador o operadora, maquinista d'impressió o tècnic o tècnica de màquines d'òfset.
- ↳ Operador o operadora de màquina flexogràfica i de màquina de gravat en relleu.
- ↳ Tècnic o tècnica en impressió digital i serigràfica.
- ↳ Enquadernador o enquadernadora industrial.
- ↳ Tècnic o tècnica en guillotinat, plegador o plegadora, en alçadora, i en cosidora de plecs.
- ↳ Enquadernador o enquadernadora.
- ↳ Tècnic o tècnica en embalatge, en acabats gràfics en l'elaboració d'envasos i embalatges.
- ↳ Tècnic o tècnica en preimpressió.
- ↳ Tècnic o tècnica en tractament de textos i en tractament d'imatges.
- ↳ Maquetista i compaginador o compaginadora digital.

- ↳ Tècnic o tècnica en publicacions electròniques i multimèdia.
- ↳ Preparador o preparadora d'arxius digitals.
- ↳ Operador o operadora d'escàner i especialista de color.
- ↳ Dissenyador gràfic o dissenyadora gràfica.
- ↳ Dissenyador o dissenyadora de publicacions multimèdia.
- ↳ Tècnic o tècnica en producció editorial.
- ↳ Tècnic o tècnica en impressió i preimpressió.
- ↳ Tècnic o tècnica en desenvolupament i publicació de productes multimèdia.
- ↳ Tècnic o tècnica en comercialització de productes gràfics i multimèdia.
- ↳ Tècnic o tècnica en processos de transformació de paper, cartró i altres suports gràfics.
- ↳ Ajudant de producció en indústries gràfiques.

INSERCIÓ LABORAL I ALTRES DADES RELACIONADES AMB ELS ESTUDIS DE LA FAMÍLIA D'ARTS GRÀFIQUES

CICLES FORMATIUS DE GRAU MITJÀ

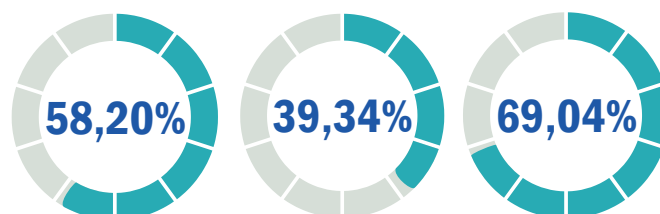

Inserció laboral

Continuen els estudis

Relació entre la feina que fan i els estudis cursats

CICLES FORMATIUS DE GRAU SUPERIOR

Inserció laboral

Continuen els estudis

Relació entre la feina que fan i els estudis cursats

(Dades extretes del document: "Inserció Laboral dels Ensenyaments Professionals 2019", del Departament d'Educació i el Consell General de les Cambres de Comerç, Indústria i Navegació de Catalunya).

L'FP a les xarxes

<https://n9.cl/k5hq6>

<https://n9.cl/2ruob>

<https://n9.cl/6qovt>

<https://n9.cl/zhma5>

<https://n9.cl/h2uvp>

<https://n9.cl/p9tai>

Notícies sobre FP (racó de lectura)

<https://n9.cl/8npd5>

<https://n9.cl/0e4fg8>

<https://n9.cl/rw3bl>

<https://n9.cl/nbp9d>

<https://n9.cl/hp9sa>

<https://n9.cl/11cor>

